

Список літератури: 1. Статистична інформація. – ПАТ «Фондова біржа ПФТС». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.pfts.com. 2. Статистична інформація. – ПрАТ «Українська фондова біржа». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrse.com.ua. 3. Статистична інформація. – Фондова біржа РТС. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rts.ru.

*Шкодін І.В., Стрельник О.В.
м. Харків, Україна*

ПОСТКРИЗОВИЙ РОЗВИТОК РОСІЇ ТА УКРАЇНИ

Вступ. Сучасна фінансово-економічна криза вплинула на розвиток всіх країн світу. Проте деякі країни відчули негативний вплив кризи менше за інші. Нажаль, Україна і Росія відносяться до країн, що найбільш постраждали від кризи. Відповідь на питання чому так сталося і які існують шляхи подолання проблем для економік цих країн є одним з основних, що цікавлять як науковців так і економістів-практиків.

Проблемами впливу економічної кризи на економіки держав, шляхи її подолання займаються багато вчених, серед яких: В.Г. Андрійчук, В.М. Гесць, А.А. Гриценко, І.І. Дідович, О.Ф. Новікова, Р.В. Покотиленко, І.Я. Фабін.

Мета: здійснити порівняльну характеристику розвитку економік України та Росії в посткризовий період.

Результати. Криза 2008 року стала найбільшою в розвитку світової економіки. Кожна країна світового господарства зазнала негативного впливу від фінансової кризи. Найбільш постраждали країни, що розвиваються, тому що в них інститути є не повністю сформованими і не можуть швидко й адекватно реагувати на зміни в економічному середовищі. Прикладом країн, що розвиваються є Україна і Росія. Аналіз макроекономічного середовища свідчить про значний спад економік, а також тяжкий підйом в посткризовий період. (див. табл. 1, 2).

Таблиця 1. – Зрівняльна характеристика економік України і Росії в кризовий період (2007–2008 рр.)

Показники	Україна (2008 в порівнянні до 2007)	Росія (2008 в порівнянні до 2007)
Обсяг виробленої продукції	-31,9%	Зріс в 1,27 р
Переробна промисловість	-38,0%	+0,9%
Добувна промисловість	-18,0%	+0,2%
Обсяг експорту 1 кв	10,4 млрд дол	+33,2%
Обсяг імпорту 1 кв	10,8 млрд дол. США	+33,6%
Торгівельне сальдо за рік	-419,7 млн дол. США	+\$201,2 млрд

Таблиця 2. – ВВП в Україні та Росії в 2005–2011 рр.

Обсяг ВВП	Україна (до попереднього року)	Росія (до попереднього року)
2005	102,7%	106,4%
2006	107,3%	106,7%
2007	107,3%	108,1%
2008	102,1%	106%

**ПЕРЕЯСЛАВСКАЯ РАДА: ЕЁ ИСТОРИЧЕСКОЕ ЗНАЧЕНИЕ
И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ВОСТОЧНОСЛАВЯНСКОЙ ЦИВИЛИЗАЦИИ**

2009	96%	92,1%
2010	104,2%	104%
2011	105,2%	104,2%

Таблиця 3. – Торгово-сальдовий баланс країн за період (2010–2011)

Показники	Україна		Росія	
	2010, млрд, \$	2011, млрд, \$	2010, млрд, \$	2011, млрд, \$
Обсяг експорту	46	68,4	396,4	821,3
Обсяг імпорту	54,8	82,6	229	420
Торгівельне сальдо за рік	-0,087%	-0,09%	+36,61%	+33,8%

Таким чином як ми бачимо за макроекономічними показниками, що економіка України, в кризовий період, порівняно з російською, зазнала нищівного падіння. В той же час російська демонструвала не падіння, а навіть незначний підйом. На наш погляд, ця відмінність може полягати в тому, що в Україні більшість доходу бюджету дає промисловість, а Російський бюджет наповнюється за рахунок добування своїх корисних копалин. Негативним наслідком цього для Росії є те що промисловість може відновитись після кризи на відміну від запасів корисних копалин.

В посткризовий період ВВП України демонструє більшу динамічність, ніж у її сусідки. В торгово-сальдовому балансі кращий результат має Росія, що пов'язано з сировинною направленістю її економіки. (див. табл. 4)

Таблиця 4 – Макроекономічні показники країн (станом на 4.11.2012 р.)

Ознака класифікації	Україна	Росія
Борг на 1 жителя \$	2827	4171
Валовий держборг у% до ВВП	39,387	12,089
Загальний борг \$	129 млрд	597,561 млрд
ВВП \$	327,937 млрд	2376,470
ВВП на душу насел. \$	7186	16594

Аналіз макроекономічних показників поданих в вищезазначених таблицях свідчить про невисокі досягнення економік дружніх країн. Дані показують, що показники з кожним роком погіршуються для обох країн і цим обґрунтовують необхідність структурних змін в економіках країн.

Розглядаючи економічні проблеми двох країн, то вони багато з них є схожими. Як ми бачимо з таблиць, першою схожістю є великий зовнішній борг, що з кожним роком неухильно зростає, але як ми знаємо, крім того, що Росія є великим боржником, вона ще й є великим кредитором за рахунок свого стабфонда, що складається за рахунок доходів від нафтогазової промисловості. Україна ж – лише крупний боржник. Але промисловості та й взагалі система двох країн є відсталими.

Таким чином, не зважаючи на те, що з початку найгострішої фази кризи пройшло вже більше чотирьох років, економіки країн залишають в кризовому стані. Криза змусила переосмислити діяльність регулюючих органів, оскільки вона стала неадекватною сучасному рівню соціально-економічному розвитку. На наш погляд, при розробці антикризових методів регулювання необхідно звернутись до прикладів історії, які б змогли

допомогти з вирішенням цих проблем. Як казав свого часу Мілтон Фрідман, всі біди в економіці з'являються з грошової сфери, якщо слідкувати за грошовою масою і нарощувати її разом з ростом ВВП, то економіка буде швидко розвиватись. Можна розглянути цю теорію на прикладі повоєнної Німеччини, врятувати яку спромігся президент Єрхард Людвіг, який найперше взявся за реформу грошової сфери. Вчинив він саме так, тому що знав, що без повноцінної валюти не може бути розвитку економіки. Потім Єрхард відмовився від державного регулювання цін, оскільки це веде до появи тіньового ринку і хвороби економіки. І третьою складовою його успіху була відмова від кредитів з-за океану, що могло знецінити національну валюту через зростання непідкріпленої грошової маси. Наслідком всіх цих реформ було економічне чудо, що зробило з Німеччини «локомотив» Європи. Нажаль, в сучасних Україні й Росії відбуваються повністю протилежне – займаються великі кредити за кордоном, які призводять до інфляції. Іншим прикладом виваженої економічної політики є Аргентина 90-х років, яка була відсталою і затагнутою в глибокі борги. Тоді главою уряду став Кавальо. Він постановив вивести з обігу іноземну валюту, ввів максимальну границю дефіциту бюджету, відмовився від доцільності бюджету за рахунок позик. Через декілька років країна вийшла з кризи.

В той же час, ми не абсолютизуємо досвід проведення антикризових реформ, оскільки криза 2008–2009 років – це новий етап в історії економіки, коли старі методи вже не дають бажаних результатів та діють тільки в короткостроковій перспективі. Але ж, щоб розробити нові стратегії відновлення економік країн воєного світу, що будуть адекватними новим соціально-економічним відносинам, необхідно ретельно вивчати історичний досвід, щоб мати можливість для його використання.

Висновки. Багато вчених погоджуються з тим що світ розвивається по спіралі, саме тому щоб знайти вихід часто не потрібно видумувати нічого нового, а просто звернутися до історії. В усі часи двигуном економіку та й в цілому життя є реформи. Таким чином можна зробити висновки, що для економік України та Росії спасінням можуть бути тільки якісні зміни – реформи, хоч й не популярні, але дієві.

Список літератури: 1. Косова Т.Д. Центральний банк : навчальний посібник / Т.Д. Косова, О.О. Папаїка. – «Центр учбової літератури», 2011. – 301 с. 2. Річний звіт Національного Банку України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document>. – 2011. 3. Росстат. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.gks.ru/wps/wcm/connect/rosstat/rosstatsite/main/>. 4. Укрстат. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

*Шкодина Л.Г.
г. Харьков, Украина*

СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ ТРУДОВОЙ МИГРАЦИИ МЕЖДУ РОССИЕЙ И УКРАИНОЙ

По данным Всемирного банка россияне, мигрирующие в Украину и украинцы, переезжающие жить в Россию, составляют второй по величине канал мировой миграции в мире. Больше людей мигрирует только из Мексики в США. По количеству мигрантов Украина занимает третье место в мире (6,5 млн, примерно 14% от населения страны).

Несмотря на огромные масштабы трудовой миграции между Россией и Украиной, многие аспекты этой проблемы слабо или совсем не изучены, что усложняет регулирования